

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انواع ارزش

(ترجمه)

پرسش

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته!

با عرض سلام! امیر بزرگوار مان، از الله سبحانه و تعالی برای تان صحت و عافیت می‌طلبم!

پرسش من در مورد ارزش هاست؛ مشخصاً در خصوص ارزشی که حزب در از سرگیری زندگی اسلامی برآورده می‌کند. آیا از سرگیری زندگی اسلامی "ارزش انسانی" را برآورده می‌کند؟ چنانچه این کار در صورت تحقق منجر به نجات بشریت می‌گردد، و یا این که "ارزش روحی" را برآورده خواهد نمود؟ چنانچه از سرگیری زندگی اسلامی بر اساس شرعی "نه غریزوی" مربوط به حکم اسلامی و وجوب بیعت با خلیفه می‌شود. الله سبحانه و تعالی به شما برکت دهد! در ضمن؛ آیا ارزش روحی تنها مربوط به عبادات می‌شود و نه چیز دیگری؟

پاسخ

وعلیکم السلام ورحمة الله و برکاته!

اول) پیش از پاسخ دو مسئله را در خصوص ارزش باید توضیح داد:

اول این که ارزش همانا نیت عملی است و نه نتیجه انجام دادن فعل؛ چنانچه ممکن است یک ارزش روحی باشد؛ اما نتیجه آن محسوس و یا غیر محسوس باشد؛ مثلاً شما جهاد می‌کنید و نیت شما برآوردن ارزش روحی است؛ اما نتیجه این عمل شما همانا نتیجه محسوس می‌باشد؛ مانند فتح شدن یک سرزمین و یا یک قلعه. یا شما دعا می‌کنید و هدف شما برآوردن ارزش روحی است و نتیجه غیر محسوس می‌باشد؛ اگر دعاء کردن در آن حالت از جمله طریقه نباشد؛ بلکه طریقه شرعی چیزی غیر از دعاء باشد، در این صورت، نتیجه بدست آوردن ثواب از جانب الله سبحانه و تعالی است. در کتاب مفاهیم چنین گفته شده: «مثلاً دعاء یک عمل است و یک ارزش روحی را محقق می‌کند. جهاد یک عمل مادی است و یک ارزش روحی را محقق می‌نماید؛ اما اگرچه دعاء یک عمل مادی است، نتیجه غیر محسوسی را محقق می‌نماید که همانا ثواب است؛ اگرچه نیت کسی که دعاء می‌نماید، برآوردن یک ارزش روحی باشد؛ بر خلاف جهاد که جنگیدن با دشمن و یک عمل مادی است، نتیجه محسوس را محقق می‌نماید که همانا فتح یک قلعه یا یک شهر یا کشتن دشمن و امثال آن می‌باشد؛ اگرچه نیت مجاهد محقق شدن ارزش روحی است.»

اما در حالت دیگری که دعاء "طریقه شرعی ندارد"، ممکن است نتیجه محسوسی را برآورده نماید.

در پاسخ به پرسشی که به تاریخ 25 اکتوبر 2014م منتشر نمودیم، گفتیم: «در کتاب "مفاهیم" در خصوص دعاء در سایر حالات چیزی گفته نشده؛ بلکه حدیث عامی که احمد در مسنداش روایت نموده شامل آن می‌شود: از ابو المتوکل و وی از ابو سعید روایت نمود که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

«ما من مسلم يدعو بدعوة ليس فيها إثم، ولا قطيعة رحم، إلا أعطاه الله بها إحدى ثلاث: إما أن تعجل له دعوته، وإما أن يدخرها له في الآخرة، وإما أن يصرف عنه من السوء مثلها»

ترجمه: هرگاه یک مسلمان دعایی کند که در آن گناهی و یا قطع صلۀ رحم نباشد، الله متعال در عوض آن یکی از سه مورد را برایش می‌دهد: یا دعایش را در همین دنیا برآورده می‌کند و یا پاداشی در عوض آن برایش در آخرت ذخیره می‌نماید و یا یک بدی را از او دور می‌کند.

اصحاب گفتند: پس ما دعای بسیار می‌کنیم. فرمود: "الله اکثر" یعنی الله سبحانه و تعالی با یکی از سه مورد دعای دعاء کننده را قبول می‌کند؛ از جمله این‌که "دعایش را در همین دنیا برآورده می‌کند" و این یک نتیجه محسوس است.»

دوم این‌که موضوع ارزش متعلق به نیت فرد است؛ یعنی این یک ارزش فردی است:

1. در کتاب مفاهیم ارزش‌ها به نیت فرد ارتباط داده شده؛ «انسان به معنای شخص و یا انجام‌دهنده عمل»، چنان‌چه در صفحه 30 – 34 فایل ورد "عربی" چنین گفته شده:

«... در خصوص نیت از انجام یک عمل باید گفت که هر انجام دهنده یک عمل نییتی دارد که برای تحقق آن اقدام به عمل می‌نماید. این نیت همان ارزش آن عمل است. بنابر این، الزاماً هر عملی یک قیمتی دارد که انسان آن را در هنگام انجام دادن آن عمل مراعات می‌نماید، در غیر این صورت، عمل مذکور عبث و بیهوده خواهد بود. پس هر مسلمانی مکلف است تمام توان خود را برای برآوردن ارزش عملی انجام می‌دهد، به کار گیرد تا در رفاه و رشد جامعه سهیم شود و در عین حال رفاه و آرامش خود را نیز ضمانت نماید.

بنیاً اشتباه است که درجه‌بندی این ارزش‌ها به انسان گذاشته شود؛ بلکه لازم است ارزش‌ها توسط خالق انسان، که همانا الله سبحانه و تعالی است، درجه‌بندی گردد. پس این شریعت است که باید این ارزش‌ها را برای انسان مرزبندی نماید، زمان پرداختن به هر کدام را مشخص کند و انسان بر اساس این مرزبندی و تشخیص به آن عمل نماید.

به این ترتیب است که ارزش‌های جامعه بر اساس یک جامعه مشخص درجه بندی می‌گردد و این جامعه با در نظر داشت آن ارزش‌ها، ارزیابی می‌گردد. به این ترتیب، باید برای برآورده شدن ارزش‌های اسلامی کار و فعالیت صورت گیرد تا جامعه اسلامی بر مبنای دیدگاه اسلام از زندگی ایجاد گردد.» نقل قول از کتاب مفاهیم تمام شد.

2. این بدان معناست که ارزش عمل همانا نییتی است که انجام دهنده عمل به هدف برآوردن آن اقدام به انجام آن می‌کند؛ پس ارزش همان نیت عمل است. کسی که از انجام عملی نیتی دارد، انسان است؛ یعنی فرد مشخصی مانند محمد، زینب، فاطمه و خالد. پس زمانی انسان اقدام به انجام یک عمل می‌کند، نیت برآورده شدن یک ارزش مشخص را دارد؛ مثلاً زمانی که محمد اقدام به تجارت می‌کند، نیت او برآوردن منفعت مادی است و این یک ارزش مادی است، یا زمانی که زینب نماز ادا می‌کند، نیت وی برآوردن یک ارزش معنوی است و این یک ارزش روحی می‌باشد. هرگاه فاطمه در سخن گفتن راست گفتن را مراعات نماید، نیت‌اش برآورده شدن یک ارزش اخلاقی می‌باشد و هرگاه خالد به یک فرد مظلوم کمک نماید، وی نیت برآورده شدن یک ارزش را نموده که همانا ارزش انسانی می‌باشد. به این ترتیب؛ ارزش همانا نیت مشخص یک فرد از انجام یک عمل است؛ یعنی کسی که عملی را به نیت برآوردن یک ارزش انجام می‌دهد، یک انسان/فرد است.

3. اینجاست که مسئولیت حزب در تثبیت این ارزش‌ها در افرادش برجسته می‌گردد، چه این ارزش روحی باشد یا اخلاقی، یا انسانی و یا هم مادی و این‌که این ارزش‌ها باید مطابق احکام شریعت باشد. حزب برای تثبیت ارزش‌ها در افراد خود از اسالیب مختلفی مانند رهنمایی و تشریح و توضیح مطابق احکام شریعت کار می‌گیرد. در صورتی‌که راهنمایی و تشریح و توضیح برای تثبیت ارزش‌ها در افراد حزب نتیجه نداد و نیاز به مجازات اداری شد، مجازت صورت خواهد گرفت؛ البته به این هدف که زمینه رعایت ارزش‌های مذکور توسط افراد حزب بر اساس اوامر و نواهی الله سبحانه و تعالی فراهم گردد.

همچنین اینجاست که مسئولیت دولت نیز در تثبیت این ارزش‌ها بر اساس احکام شریعت برجسته می‌گردد تا هر انسان مسلمان به صفت یک فرد/شخص یا انجام‌دهنده عمل "مکلفیت خود را مراعات نماید تا آن که ارزش‌های فوق بر اساس اوامر و نواهی الله سبحانه و تعالی در تمام انواع آن اعم از روحی، اخلاقی، انسانی و مادی مراعات گردد.

اینست مسئولیت و نقش دولت در تثبیت پرداختن افراد به برآورده شدن ارزش‌ها مطابق احکام شریعت، برابر است که این یک ارزش روحی باشد یا اخلاقی یا انسانی و یا هم مادی. دولت موظف است اسالیب لازم، اعم از راهنمایی، توضیح و تشریح مطابق احکام شریعت را برای تثبیت این ارزش‌ها بکار گیرد. در صورتی‌که راهنمایی و توضیح و تشریح برای تصحیح

مخالفت شرعی در رعایت ارزش‌ها توسط افراد نتیجه نداد و نیاز به مجازات بود، باید مجازت صورت گیرد؛ البته به این هدف که زمینه تطبیق و رعایت این ارزش‌ها توسط افراد و بر اساس اوامر و نواهی الله سبحانه و تعالی فراهم گردد.

دوم) اینک می‌پردازیم به پاسخ پرسش‌تان:

1. بدون شک یک دعوت‌گر که برای از سرگیری زندگی اسلامی از طریق برپایی خلافت راشده کار و فعالیت می‌نماید، نیت‌اش از این کار و فعالیت همانا برآورده شدن ارزش روحی است تا رضایت الله سبحانه و تعالی و رسولش صلی الله علیه وسلم را حاصل نماید و نتیجه کار و فعالیت او، نتیجه محسوس است، مانند عزت، نصرت، تمکین، فتح و انتشار خیر و برکت در هر جایی که خلافت حاکم شود، الله متعال می‌فرماید:

﴿وَأَخْرَىٰ تَحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِيرٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾ [صف: 13]

ترجمه: و (نعمت) دیگری که آن را دوست دارید به شما می‌بخشد، و آن یاری الله و پیروزی نزدیک است؛ و مؤمنان را بشارت ده (به این پیروزی بزرگ)!

2. نیت برآوردن ارزش یک امر فردی است؛ یعنی متعلق به افراد می‌باشد؛ مثلاً شخصی نیت برآوردن یک ارزش روحی یا یک ارزش اخلاقی و یا انسانی و یا مادی را دارد؛ پس این یک نیت فردی است؛ اما حزب طوری است که بخشی از فعالیت آن اینست که افراد و شباب خود را طوری تنقیف نماید که فعالیت‌های شان عبث نباشد؛ بلکه سعی نمایند ارزش‌ها را بر اساس احکام شریعت برآورده نمایند، و نیز بخشی از کار دولت اینست که تحقق این ارزش‌ها را در جامعه بر اساس احکام شریعت ضمانت نماید.

امیدوارم پاسخ‌مان کفایت نماید و الله متعال داناتر و حکیم‌تر است.

برادران عطاء بن خلیل ابوالرشته

6 ربیع الآخر 1444 هـ.ق.

31 اکتوبر 2022 م.